

חלום יעקב

קראו את השיר של דן אלמגור על חלום הסולם, והתבוננו ביצירת האמנות שלפניכם. הציגו שלושה פרטים המשותפים לשירו של אלמגור וליצירה האמנותית.

”ויעצום יעקב את עיניו בשדה הרחב
והנה סולם מוצב וראשו בשמיים

ומלאכי אלוהים יורדים ועולים,
עולים ויורדים, יורדים ועולים בסולם

ומלאכי אלוהים שחורים ולבנים,
יורדים ועולים, עולים ויורדים בסולם

אלה שחורים ואלה לבנים
אלה יורדים ואלה עולים

ומלאכי אלוהים כולם והם יורדים ועולים,
עולים ויורדים, יורדים ועולים בסולם”.

Jacques Stella

גירוש הגר וישמעאל

בחוקי חמורבי (מהמזרח הקדום) סעיף 171 כתוב:

”ואם האב (בעודו) בחיים לא אומר לילדים שהאמה ילדה לו: '(אתם) ילדי', אחרי שהאב הולך לגורלו (- נפטר), ילדי האמה לא יחלקו בנכסי בית האב עם ילדי האישה הראשית. שחרור האמה וילדיה יובטח, ילדי האישה הראשית לא יתבעו את ילדי האמה לעבדות”.

הרש"ר הירש אומר על גירוש הגר וישמעאל:

”הדבר נשמע כמעשה קשה ואכזרי, אך הנסיבות מצדיקות אותו צידוק גמור. יש להסיר מביתם של אברהם ויצחק כל פחד, שמא לאחר פטירת שניהם תשלוט בו השפעתם של הגר וישמעאל, הבן הבכור. לפיכך יש להרחיק את שניהם בדרך כזאת, שייראו ביחס לבית הזה במעמדם האמיתי והחוקי, היינו כאמה וכבן אמה, ובן אמה הרי הוא עצמו עבד. לאחר מכן יכול היה אברהם להיטיב את גורלם בעין יפה, כמידת עושרו וטוב ליבו, וכן עשה...”.

שאלה: האם לדעתך אברהם היה צריך להיענות לבקשת שרה ולגרש את הגר וישמעאל?
הסבר את טענותיך ובסס אותן על הכתוב.

שאלת חובה - מאמרו של א' אלטר

קרא שמות ב, טו-כא

- א. ציין שני אפיונים (מוטיבים) של סצנת דפוס של אירוסין הבאים לידי ביטוי בסיפור האירוסין של משה לפי א' אלטר בספרו "אומנות הסיפור המקראי".
- ב. קיים קשר בין האפיונים לסצנת האירוסין של משה לבין סיפור חייו ותפקידו של משה (לדוגמא: הושעת העם משעבוד במצרים, בקיעת ים סוף).
הסבר את הקשר בין האפיון לבין האירועים בחיי משה.

"הבה נתחכמה לו"

הרמב"ן בפירושו לפסוק זה מביא 3 סיבות מדוע היה על פרעה להתחכם בפעולתו נגד עם ישראל: "לא ראה פרעה וחכמי יועציו להכותם בחרב, כי תהיה בגידה גדולה להכות חינם העם, אשר באו במצוות המלך הראשון, וגם עם הארץ (=המצרים), לא ייתן רשות למלך לעשות חמס כזה, כי עמהם הוא מתייעץ, ואף כי בני ישראל עם רב ועצום, ויעשו עמהם מלחמה גדולה...".

- (1) מהן שלוש הסיבות שמציג רמב"ן לפעולתו המתחכמת של פרעה?
(2) הציגו השערה נוספת שאינה מוזכרת בדברי רמב"ן מדוע לא השמיד פרעה את בני ישראל באופן ישיר.

קהלת א' 2-11

- (1) בפס' 2 אומר קהלת את המוטו של ספרו: "הבל הבלים הכל הבל", כלומר הכל חסר משמעות וחולף. בפסוקים 3-11 מפרט קהלת את המוטו שלו דרך תיאור חיי האדם והטבע. הביאו והסבירו שתי הוכחות לעמדה זו - אחת מכל תחום: חיי האדם ותיאור הטבע.
(2) בכיתה פגשנו פילוסופים שונים שבדבריהם ניתן למצוא תשובה או התייחסות למסריו של קהלת. מהטאמה גנדי אמר: "כל מה שתעשה בחיים יהיה חסר חשיבות. אך חשוב מאוד שתעשה אותו, כי איש לא יעשה אותו מלבדך". במה דבריו של גנדי מתקשרים לדברי קהלת ומהי תשובתו/פתרונו?

קהלת א' 12-15

- (1) הסבירו מהי דמות העולם ודמות האלוהים שמציג קהלת בפסוקים אלו. הציגו תכונה אחת לכל נושא: העולם ואלוהים. נמקו ובססו דבריכם על הכתוב.
(2) קראו דברים ו' 10-15. האם לדעתכם דמות האלוהים שמשקפת בפסוקים אלו דומה לדמות שקהלת הציג בפסוקים 12-15? הסבירו ונמקו דבריכם ובססו אותם על הכתוב.